

Screening gestačního diabetes mellitus (GDM): podle doporučeného postupu Mezinárodní asociace pro diabetes v těhotenství IADPSG z r. 2010 a WHO z r. 2013, schváleno výborem ČDS ČLS JEP 13. 9. 2013.

Screening GDM zajišťuje gynekolog – odesílá ženu na vyšetření do laboratoře vybavené k provedení standardního oGTT. Je indikovaný u všech těhotných žen. Probíhá ve dvou fázích:

Vyšetření	Diagnostická kritéria	Poznámky k vyšetření
I. trimestr (co nejdříve po zjištění těhotenství): glykémie nalačno v žilní plazmě u všech žen K provedení celé 1. fáze screeningu slouží jedna žádanka od gynekologa.	GDM = glykémie nalačno opakovaně 5,1 – 6,9 mmol/l Zjevný diabetes mellitus v těhotenství (overt diabetes) = glykémie nalačno opakovaně $\geq 7,0$ mmol/l (nebo HbA1c ≥ 48 mmol/mol)	Je-li glykémie nalačno $\geq 5,1$ mmol/l, vyšetření se opakuje následující den. Je-li také druhá glykémie nalačno $\geq 5,1$ mmol/l, je stanovena diagnóza GDM. Je-li druhá glykémie nalačno v normě, žena podstoupí tříbodový 75g oGTT.
24. - 28. týden těhotenství: tříbodový 75 g oGTT u všech žen s negativním screeningem GDM v I. trimestru K provedení celé 2. fáze screeningu slouží jedna žádanka od gynekologa.	GDM = zvýšení alespoň jedné hodnoty oGTT: Glykémie nalačno $\geq 5,1$ mmol/l Glykémie v 60. min $\geq 10,0$ mmol/l Glykémie ve 120. min $\geq 8,5$ mmol/l	Test je proveden v laboratoři standardní metodou. Všechny 3 odběry musí být provedeny ze žíly, nelze použít kapilární krev z prstu!! Test je proveden v ranních hodinách po min. 8 hod. lačnění. Po celou dobu testu zůstává vyšetřovaná žena ve fyzickém klidu a pod dohledem v laboratoři. Jednotlivé glykémie nesmí být stanoveny s časovou prodlevou delší než 1 hod. od odběru. Nejprve je stanovena glykémie nalačno, teprve podle jejího výsledku je rozhodnuto o pokračování testu podle následujícího postupu: Je-li glykémie nalačno $< 5,1$ mmol/l, je dokončen tříbodový oGTT. Je-li glykémie nalačno $\geq 5,1$ mmol/l, vyšetření se opakuje následující den. Je-li také druhá glykémie nalačno $\geq 5,1$ mmol/l, je stanovena dg GDM a v testu se nepokračuje. Je-li druhá glykémie nalačno v normě, je dokončen tříbodový oGTT.

Upozornění:

- Laboratoř informuje těhotnou o výsledku screeningu na místě, gynekologa písemně.
- Podle výsledků oGTT nelze spolehlivě soudit, zda bude porucha pouze mírná, kompenzovaná dietou, či zda bude nutná terapie inzulinem, proto všechny těhotné s GDM odesílá gynekolog bez časové prodlevy na diabetologii. Diabetolog zajišťuje další péči včetně pravidelného selfmonitoringu glykemií na glukometru.
- Test oGTT je pouze diagnostický a neslouží ke sledování GDM v těhotenství.
- Jednou vzniklá porucha do konce těhotenství nezmizí, naopak má vlivem rostoucí hladiny těhotenských hormonů tendenci se zhoršovat.
- Opakování oGTT má opodstatnění pouze v případě chybně provedeného testu.